

Memòria del curs 2014-2015

Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona

Índex

**L'organització
de l'ICE**

pàg. 3

**L'equip
humà**

pàg. 5

**Activitats
formatives**

pàg. 10

**Educació
i comunitat**

pàg. 39

Recerca

pàg. 42

Publicacions

pàg. 50

L'organització de l'ICE

Àmbits d'actuació

- Formació de professorat d'educació infantil, primària, secundària i formació professional
- Formació de professorat universitari
- Educació i comunitat
- Innovació en formació
- Recerca
- Publicacions
- Administració i serveis

Què és l'ICE

Equip de direcció

Director	Antoni Sans Martín
Director adjunt	Xavier M. Triadó Ivern
Secretària	Mercedes Gracenea Zugarramurdi
Caps de secció	Carme Albaladejo Marcet <i>Educació Infantil, Primària, Secundària i Formació Professional</i>
	Ma. Àngels Marín Gracia <i>Recerca</i>
	Teresa Pagès Costas <i>Universitat</i>
	Enric Prats Gil <i>Educació i Comunitat</i>
	Marta Ollé Figueras (fins al febrer) Bartolomé Galera Cámara (a partir de març) <i>Administració i Serveis</i>

Seccions ICE

L'equip humà

Per dur a terme les tasques de formació, d'investigació, d'assessorament i de producció de materials i, en definitiva, de presència de la Universitat de Barcelona, a través de l'ICE, en els contextos educatius als quals es fa referència al llarg de la memòria, han col·laborat amb nosaltres:

Professorat amb adscripció a l'ICE

- Juan Antonio Amador Campos, del Departament de Personalitat, Avaluació i Tractament Psicològic.
- Maria Teresa Colén Riau, del Departament de Didàctica i Organització Educativa.
- Albert Cornet Calveras, del Departament d'Electrònica.
- Olga González Mediel, del Departament de Didàctica de l'Expressió Musical i Corporal.
- Begoña Gros Salvat, del Departament de Teoria i Història de l'Educació.
- Joan Guàrdia Olmos, del Departament de Metodologia de les Ciències Socials.
- Núria Lorenzo Ramírez, del Departament de Didàctica i Organització Educativa.
- Elisa Rosado Villegas, del Departament de Didàctica de la Llengua i la Literatura.
- Rosa Sayós Santigosa, del Departament de Filologia Catalana.
- Liliana Tolchinsky Brenman, del Departament de Lingüística General.

Professorat del Departament d'Educació que es troba en comissió de serveis

Hem pogut comptar amb la dedicació de cinc professionals d'aquestes comissions per coordinar i desplegar tant les activitats de formació permanent encarregades pel Departament d'Educació com els diferents programes de formació. Aquestes persones han estat:

- Carmen Albaladejo Marcet, cap de la Secció de Formació del Professorat d'Educació Infantil, Primària, Secundària i Formació Professional,
i els formadors i formadores següents:
 - Blanca Barredo Gutiérrez,
 - Antoni Giner Tarrida,
 - Mercè Martínez Martínez i
 - Josep Palos Rodríguez.

Professorat que ha col·laborat amb el Servei d'Assessorament a la Recerca (SAR)

- Vanesa Berlanga Silvente, María José Rubio Hurtado, Antonio Ruiz Bueno, Ruth Vilà Baños i Mercedes Torrado Fonseca, del Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació.

Altres personal col·laborador

Professorat vinculat als diferents programes i projectes d'investigació de l'ICE:

Carmen Buisan Serradell, Otilia Defis Peix, Dolors Ferrer Canadell, Artur Parcerisa Arán, Joan Perera Parramon, Joaquim Prats Cuevas i Amèlia Tey Teijón.

Becaris, becàries i personal de recerca vinculats a les seccions, les activitats i els grups de recerca de l'Institut:

Júlia Abelló Salvadó, Adaia Alonso Trallero, Laia Bolibar Navarro, Jazmín Bustamante Vera, María del Rocío Cuberos Vicente, Laia Cutillas Alberich, Marc Fernández Ferrer, Núria Garcia Aguilar, Teresa Guixé Viedma, Helga Jorba Noguera, Mireia Llorca Fernández, Lara Longares Hernández, Francisco José López Caballero, Marta López Costa, Meritxell Marondo Moreta, Andreu Mumbrú Fuxet, Patricia Muñio Carrascosa, Isidora Valentina Saez Rosenkranz, Sergi Selvas Gardeñas, Andrés Taroco i Jingtao Zhu.

Administració i Serveis

La gestió administrativa i econòmica de les diferents activitats i dels diversos àmbits de formació l'han dut a terme les persones següents:

- **Marta Ollé Figueras**, cap de la Secció d'Administració (fins al febrer) i **Bartolomé Galera Cámara** (a partir del març).
- **Secretaria**: **M. Àngels Segura Ricart**, cap de Negociat, i **Ana Castán Santafé**, **Albert Coines Vicente**, **Juliana Gómez Peñalba**, **Marisa Herrero Serrano**, **M. Dolors Ortiz Muñoz**, **Luís Ramos del Río**, **Margarita Ruiz Desimón** i **Assumpta Ruiz Sánchez**.
- **Negociat Econòmic**: **David Oliva Albaladejo**, cap de Negociat, i **Sònia Alzamora García** (fins a l'abril), **Julià Rodríguez Cámara**, **Cristina Rojas Martínez** i **M. Mercedes Zamora Cortés** (a partir del maig).

Personal laboral

L'organització i gestió dels diferents programes de formació i desenvolupament professional del professorat universitari i d'assessorament a la recerca en educació l'han dut a terme les persones següents:

- **Evangelina González Fernández** i **Lourdes Marzo Ruiz**, a la Secció d'Universitat
- **Lissette Fernández Núñez** a la Secció de Recerca.

El disseny i desenvolupament de les aplicacions i bases de dades de l'ICE l'ha dut a terme **Rafael Becerra Machado**, juntament amb l'àrea de Serveis a Usuaris de Mundet, dirigida per **Carme Pineda Teixidó**.

El suport a les noves tecnologies, així com l'organització i gestió dels continguts de la pàgina web de l'ICE, els ha dut a terme **Mònica Mato Ferré**.

Òrgans de govern de l'Institut

El govern de l'ICE és exercit per òrgans col·legiats i per òrgans de caràcter unipersonal.

Són òrgans de govern col·legiats: el **Consell de Direcció**, que exerceix la representació de tota la comunitat universitària i la dels diferents col·lectius que configuren l'Institut, format per Carme Albaladejo Marcet, Juan Antonio Amador Campos, Antoni Giner Tarrida, Mercedes Gracenea Zugarramurdi, Joaquín Gutiérrez Fruitós, Núria Lorenzo Ramírez, Maria Àngels Marín Gracia, Lourdes Marzo Ruiz, Mònica Mato Ferré, Marta Ollé Figueras / Bartolomé Galera Cámara, Teresa Pagès Costas, Josep Palos Rodríguez, Artur Parcerisa Arán, Enric Prats Gil, Carina Rey Martín, Antonio Sans Martín, Xavier Maria Triadó Ivern, Max Turull Rubinat, Antoni Vallès Segalés i Manel Viader Junyent, i la **Junta Directiva**, que dirigeix l'activitat ordinària de l'Institut, l'assessora i dóna suport a l'equip directiu, formada per Carme Albaladejo Marcet, Mercedes Gracenea Zugarramurdi, Maria Àngels Marín Gracia, Marta Ollé Figueras / Bartolomé Galera Cámara, Teresa Pagès Costas, Enric Prats Gil, Antonio Sans Martín i Xavier Maria Triadó Ivern.

Com cada any, volem agrair la feina de tots els col·laboradors i col·laboradores amb els quals l'ICE compta per dur a terme les diferents activitats: formadors i formadores del Programa de Formació Permanent del Departament d'Educació i de les activitats fetes per iniciativa de l'ICE, i especialment dels centres educatius amb els quals hem estat en contacte per poder aconseguir els objectius compartits. Aquest agraïment el volem fer arribar, també, a totes aquelles institucions que han confiat en nosaltres i ens han encomanat tasques docents, d'assessorament i d'investigació. Així mateix, el nostre agraïment es fa extensiu als professors i institucions d'altres països que ens han visitat i s'han interessat per la tasca, l'organització i el funcionament de l'Institut, i han formulat consultes sobre formació permanent i desenvolupament professional del professorat.

Activitats formatives

**Formació
permanent del
professorat
d'educació infantil,
primària,
secundària i
formació
professional**

L'objectiu principal de la secció és coordinar i desenvolupar programes de formació permanent del professorat d'infantil, primària, secundària i formació professional a través d'activitats d'actualització científica i didàctica, i la dinamització de grups de treball per a la innovació docent i la investigació educativa. Per aconseguir aquest objectiu, una acció fonamental és desenvolupar la formació de formadors dels professionals de l'educació.

Un altre dels objectius prioritaris de la secció és l'impuls de projectes educatius de centre per a la millora de l'ensenyament-aprenentatge de l'alumnat. La qualitat de l'educació és un dels pilars del nostre sistema educatiu i, per tant, és important planificar i portar a terme canvis en l'organització i la metodologia de treball als centres educatius a partir d'una detecció de necessitats i un plantejament avaluatiu de centre. La visió global en la intervenció als centres és un aspecte fonamental de la formació permanent del professorat.

Les activitats organitzades per aquesta secció van adreçades fonamentalment a la formació permanent del professorat i a la millora dels centres educatius del Departament d'Ensenyament de la Generalitat de Catalunya, i també a la resta de centres privats i concertats, dels nivells educatius esmentats.

Les activitats de formació i millora sorgeixen, o bé pels encàrrecs del Departament d'Ensenyament, o per iniciativa pròpia de l'Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona.

Han participat en aquestes activitats **4.643 mestres i professors**, a més de **692 professionals** que han col·laborat en les diferents activitats, formant part de comitès científics o bé com a organitzadors de jornades, presentant ponències o impartint formació, i **203** que han col·laborat com a formadors.

El nombre total d'activitats fetes durant aquest curs ha estat de **185**, de les quals **36** han estat un encàrrec del Departament d'Ensenyament, i **5** han estat subvencionades. Totes corresponen a la formació professional. D'activitats sense subvenció, d'iniciativa pròpia de la institució, se n'han fet **149**, de les quals **11** corresponen als CLIPS (formació telemàtica), **34** es corresponen a la modalitat de grup de treball, i **104** a jornades i trobades pedagògiques i a iniciatives de l'ICE (cursos, seminaris de formació permanent, tallers, conferències, etc.).

Durant aquest curs continuem amb un encàrrec per part del Departament d'Ensenyament referit a les estades formatives a les empreses. El nombre total d'estades ha estat de **31** i el nostre paper ha estat buscar les empreses que podien donar resposta a les demandes del professorat, facilitar els tràmits administratius i de gestió i fer el seguiment i la certificació de l'estada.

Encàrrecs del departament d'ensenyament

Formació professional

Han estat programades activitats adreçades a cicles formatius de grau superior i mitjà en nombre reduït, atesa la reducció de la subvenció que el Departament d'Ensenyament proveïa mitjançant fons socials europeus. S'ha incrementat, però, el nombre d'estades a empreses, atès que aquesta modalitat és una manera magnífica de donar resposta a les necessitats formatives del professorat. Obre també una oportunitat de relació amb empreses que pot ser clau en formacions futures.

Participació en els **plans de formació de zones educatives** amb els següents objectius:

- Assessorar i orientar per a la formació amb la responsabilitat de buscar el professorat formador que ha d'impartir els cursos a les zones, d'acord amb la demanda d'activitats formatives dels centres de recursos pedagògics. L'ICE intervé en vint-i-tres zones (disset a la província de Barcelona i sis a Barcelona ciutat).
- Dissenyar la formació de formadors per a l'actualització en innovació docent del professorat formador que s'ocupa de la formació en zones o de les activitats desenvolupades a partir de la iniciativa de l'ICE.
- Formar part de la comissió del pla de formació de zona corresponent amb la finalitat de seleccionar les activitats que es desenvoluparan durant el curs.

Curs inicial de lideratge d'equips docents al Prat de Llobregat

Aquest curs va ser un encàrrec del Servei Territorial del Llobregat. Es va dur a terme en el primer trimestre. Estava dirigit a persones dels equips directius i a coordinadors d'equips de centres d'educació infantil i primària amb l'objectiu principal de donar eines per impulsar projectes en els centres.

Activitats realitzades per iniciativa pròpia de l'ICE

Es porten a terme activitats de formació permanent sorgides des dels diferents programes de l'ICE. Estan adreçades als diferents nivells educatius.

Actualment hi ha disset programes, mitjançant els quals es fan les tasques de coordinar grups de treball d'innovació, promoure recerques educatives i organitzar jornades, cursos generals, cursos per a professorat novell, seminaris, taules rodones i conferències.

També s'impulsen projectes de centre per a la millora dels processos d'ensenyament-aprenentatge.

De les jornades i congressos organitzats, es poden destacar els següents:

- IV Congreso Internacional Nuevas Tendencias en la Formación Permanente del Profesorado: «La formación del profesorado en el marco de las políticas educativas de democratización, equidad y calidad. Problemas, prácticas y desafíos». Va tenir lloc els dies 15, 16 i 17 de desembre a Buenos Aires (Argentina). Va estar organitzat per l'ICE i el FODIP de la UB, la Universitat Nacional de Tres de Febrero (UNTREF) i la Universitat Pedagògica de Buenos Aires (UNPE)
- I Jornada del Programa Tutoria entre Iguals (TEI)
- XI Jornades d'Educació Emocional: «Educació Emocional i Família»
- VII Jornada Escolta'm: «L'empatia a l'Escolta'm»
- IV Jornades de Relaxació i Meditació a l'Escola: «El *mindfulness* va a l'escola»
- VI Jornades Cultura de Mediació: «Donant veu a infants i adolescents»
- Primary Teachers' Day
- Secondary & Adults Teachers' Day
- Els materials didàctics i la transposició didàctica en l'àrea de llengua i literatura
- II Trobades Pedagògiques per a la Inclusió: «Inclusió i diversitat de ritmes d'aprenentatge a l'educació secundària»
- Els reptes i oportunitats de l'aprenentatge servei en l'educació secundària
- I Trobada d'Experiències Didàctiques DHIGES-ICE: «Metodologies interactives i col·laboratives en Ciències Socials»
- II Trobada d'Experiències Didàctiques DHIGES-ICE: «Metodologies interactives i col·laboratives en Ciències Socials»
- XV Trobada de Professorat de Ciències de la Terra i del Medi Ambient del Batxillerat: «Antropocè: una nova època geològica?»
- X Trobada de Biologia del Batxillerat
- Nous abordatges per a l'aprenentatge escolar: visió, audició i psicomotricitat
- XXII Trobada de Plàstica: «Educació Artística. Per a què?»

Cal destacar que durant el curs 2014-2015 s'han consolidat nombrosos projectes. Alguns dels més significatius són:

European Commission
**ERASMUS
MUNDUS**
STETTIN

Projecte amb els Instituts Universitaires de Formation des Maîtres (IUFM) de Marsella, en el qual col·laboren deu universitats europees: Erasmus Mundus STETTIN

En el curs 2014-2015 l'ICE de la Universitat de Barcelona va rebre, dins del marc Erasmus Mundus STETTIN, 2 docents de Guinea Equatorial i 3 de la República Dominicana, perquè poguessin assistir a diferents màsters oficials de la UB i seguir una formació complementària segons la seva especialitat. Aquesta formació la va dissenyar l'ICE. Les persones assistents van tenir una beca de 17 mesos per seguir les diferents activitats programades.

Dins el mateix programa Erasmus Mundus STETTIN, dues professores de l'ICE es van desplaçar a la República Dominicana durant un mes, amb l'objectiu principal d'establir relacions internacionals i treballar pautes per fomentar el treball cooperatiu i compartir estratègies d'organització i col·laboració entre l'ICE de la UB i l'Instituto Superior de Formación Docente Salomé Ureña (ISFODOSU), i també per obrir possibles línies d'investigació i treball conjunt en l'àmbit de la formació inicial i permanent del professorat universitari i no universitari.

Es van establir relacions amb altres institucions, com la Universitat Autònoma de Santo Domingo, l'Instituto Tecnológico de Santo Domingo i INICIA Educación, amb el mateix objectiu. També van tenir lloc diferents reunions amb ISFODOSU per organitzar el V Congreso Internacional de Nuevas Tendencias en la Formación Permanente del Profesorado, que es celebrarà el juliol del 2016 a Punta Cana.

The logo consists of the words 'Fem' and 'Salut' stacked vertically in a white, sans-serif font on a teal background. 'Fem' is smaller and positioned above 'Salut'.

Guia de promoció
de la Salut a l'escola

Projecte Fem Salut

Es duu a terme conjuntament amb l'Agència Catalana de la Salut. És un projecte que proposa partir del consens i el compromís dels diferents membres de la comunitat educativa (professorat, famílies i alumnat) per permetre impulsar intervencions en l'àmbit de la salut. Els objectius principals són: unificar criteris d'implantació de l'estratègia Fem Salut! al territori; donar eines que facilitin la tasca dels centres educatius que volen impulsar un currículum i un entorn escolar amb continguts de salut; fomentar l'aprenentatge comú entre els centres participants; facilitar l'intercanvi d'experiències comunes; crear una xarxa de comunicació entre les escoles en matèria de salut; dissenyar i portar a terme l'avaluació de Fem Salut! durant aquest curs escolar i revisar i actualitzar els materials. Aquest curs han participat en el projecte 18 escoles.

Programa d'intervenció educativa: «Altes capacitats en el marc de l'escola inclusiva»

L'objectiu d'aquest programa és elaborar pautes organitzatives i de gestió per aconseguir que el sistema d'aprenentatge dels alumnes d'AC sigui tant significatiu i de qualitat com per a la resta de l'alumnat dins del marc inclusiu. Es volen formar i consolidar *cèl·lules de canvi* i models de gestió excel·lents per a una aplicació pràctica, profunda i beneficiosa, dins del marc socioeconòmic actual i de previsió de futur professional per als alumnes d'AC i tot l'alumnat en general.

El programa vol donar una visió pràctica des de l'aula i des del centre per a una intervenció educativa significativa dels alumnes d'altres capacitats en el marc inclusiu, i respondre a les preguntes que ens fan els docents generalment, com ara:

- Què necessito per entendre i poder treballar amb més qualitat amb els alumnes d'altres capacitats?
- Com els detecto a l'aula?
- Com sé què necessiten?
- Quines eines em poden ser més útils a l'aula?
- Què faig quan arriba un dictamen extern?

Programa TREVA . Tècniques de Relaxació Vivencial aplicades a l'aula

Els temes clau són: Programa TREVA (Tècniques de Relaxació Vivencial Aplicades a l'Aula), mindfulness, relaxació escolar, meditació, Focusing, psicocorporalitat, educació emocional, interioritat a l'escola.

El programa treballa en tres direccions:

- 1) La recerca teòrica i empírica al voltant dels temes clau, sobretot els que impliquin la comunitat educativa.
- 2) Formar formadors per desenvolupar el Programa TREVA tot aplicant-lo mitjançant formació als centres escolars de Catalunya.
- 3) Crear diversos materials del Programa TREVA (publicacions, díptics, guia del programa, web, adaptacions a infantil i primària, vídeos, contes, publicacions, etc.).

Projecte Escolta'm

Aquest curs s'ha continuat liderant el desplegament del projecte Escolta'm.

Aquest projecte vol millorar els aprenentatges de l'alumnat i potenciar una millor convivència en el centre educatiu mitjançant la tutoria personalitzada, que possibilita crear una vinculació entre alumnat i professorat i augmentar la resiliència en l'alumnat. És un projecte que té una forta demanda des de les escoles. Els resultats que es van obtenint són encoratjadors: s'ha demostrat que el projecte fa millorar els aprenentatges de competències emocionals.

Projecte de tutoria entre iguals

Continuïtat del Programa TEI (tutoria entre iguals). Aquest programa, que té una implicació de tot el centre educatiu, especialment a secundària, té per objectiu la prevenció de l'assetjament escolar (*bullying*) a les escoles i la millora de la convivència. La finalitat és l'acompanyament de l'alumnat que inicia la seva escolarització a l'institut per part d'alumnat més antic. Un apadrinament que acull i ajuda a l'encaix en el centre educatiu.

S'està implantant a la resta de l'estat.

Concurs de Cristal·lització a l'Escola

Es tracta d'un concurs organitzat per la Universitat de Barcelona, la Universitat Autònoma de Barcelona, la Universitat Rovira i Virgili i la Fundació "la Caixa". El concurs consta de tres fases.

En primer lloc s'organitzen seminaris de formació adreçats al professorat de secundària. S'hi ofereixen els conceptes fonamentals de cristal·lografia i cristal·lització que els ha de permetre explicar als seus alumnes els procediments que hauran de seguir per dur a terme les experiències de cristal·lització i obtenir els cristalls que participaran al concurs. En segon lloc es farà el treball als centres educatius. Finalment, els treballs seleccionats per les escoles es presentaran en un acte que simularà un congrés científic, on un comitè d'experts decidirà els guanyadors del concurs.

Projecte NanoEduca: programa per a la introducció de la nanociència i la nanotecnologia a l'alumnat de secundària i batxillerat

Aquest programa té diferents fases:

Fase I: curs de formació adreçat a familiaritzar el professorat amb les eines, el llenguatge i els processos de la nanociència i la nanotecnologia i crear mòduls i tallers d'aprenentatge perquè pugui aplicar-los a l'aula. El programa està pensat per a la posterior difusió dels mòduls d'aprenentatge a través d'un lloc web creat a aquest efecte, la visita a universitats i centres tecnològics i la confecció de tallers de desenvolupament professional.

Fase II: nanotecnologia a l'aula i jornada científica
Al llarg del segon semestre del curs acadèmic, els professors de secundària i batxillerat treballen amb els seus alumnes en la realització d'una sèrie d'experiments presentats en format kit i de fitxes didàctiques, centrades en diferents aspectes de la nanotecnologia (nanomaterials, mesures, riscos i beneficis, etc.), que els permetrà transmetre el coneixement adquirit a la fase I, tant des d'un punt de vista teòric com pràctic. Els professors disposaran d'una guia didàctica que contindrà una selecció d'experiments de tot tipus en format escrit o multimèdia, que facilitarà les activitats a l'aula.

Fase III: jornada científica a la Universitat de Barcelona, on els alumnes presentaran les seves activitats realitzades a l'aula, en format pòster. La jornada estarà supervisada per experts en nanotecnologia de la Universitat de Barcelona.

Altres activitats remarcables

XV Seminari Permanent d'Orientació Professional

Els observatoris com a eina per a l'orientació professional han esdevingut un punt de trobada anual d'acadèmics professionals de l'orientació, de l'àmbit educatiu i sociolaboral i d'estudiants en formació en l'àmbit socio-psico-pedagògic provinents d'altres titulacions.

Dilemes professionals en l'àmbit de 0 a 6 anys

L'objectiu d'aquesta activitat és iniciar un debat obert i sostingut en el temps en el qual diferents professionals de l'educació infantil facin xarxa de treball per intercanviar coneixements, recursos i metodologies i anar creant activitats de formació i aprenentatge.

Centre Promotor d'Aprenentatge Servei de Catalunya

Col·laborem de forma específica amb el Seminari de Formació de Formadors d'ApS en les activitats formatives que duu a terme i en l'aportació de formadors per a les demandes de formació que fan els centres. També participem de forma cooperativa en les reflexions, les decisions, el disseny, la programació i el desenvolupament de les activitats que es realitzen com a Centre Promotor

Convenis i acords amb altres entitats

Conveni amb l'editorial Macmillan, per contribuir a la formació del professorat de llengua anglesa. Aquest conveni es concreta en dues jornades, una dirigida a professorat d'infantil i primària i l'altra a professorat de secundària. Aquestes jornades presenten innovacions i experiències en l'aprenentatge de l'anglès que es poden desenvolupar a les aules i als centres.

Formació de professorat universitari

Formació permanent	1.025
Formació per a joves investigadors	228
Formació en gestió i recerca	40
Cursos d'anglès per a la internacionalització de la docència	360
Activitats coorganitzades	608
Activitats acreditades	2.214
Total professors	4.475

Formació permanent

La formació permanent s'ha anat oferint al llarg de tot el curs, des de setembre fins a juliol. Bàsicament, les ofertes s'han concentrat en quatre edicions: **tardor** (setembre-novembre), **hivern** (gener-febrer), **primavera** (març-abril) i **estiu** (juny-juliol). S'han organitzat un total de 38 tallers, dels quals dos s'han hagut d'anul·lar per falta de matrícula, amb una participació total de 1.025 docents.

Cursos de formació permanent

S'han dut a terme les activitats formatives següents:

- Educació i tècnica de la veu
- Tècniques de presentació en públic: comunicació i imatge personal
- Lideratge i comunicació a l'aula
- Entusiasme a l'aula. Claus per al disseny d'una docència motivadora
- Curs bàsic d'R (dues edicions)
- Ser docent a l'aula virtual
- Com treure partit a la teva aula virtual: dissenya i configura una «lliçió» a Moodle
- Jornada. Els treballs de fi de grau a la UB
- Jornada. L'aula Moodle: aprendre i ensenyar a la UB
- Jornada. Guia pràctica per a la sol·licitud de trams de recerca
- L'estudi de casos com a mètode d'ensenyament
- Aprenentatge i treball col·laboratiu en xarxa i amb l'entorn Moodle
- Els dispositius mòbils a l'aula: d'enemics a amics
- Com millorar les classes universitàries. Comunicació, participació, motivació de l'alumnat i suport amb eines web 2.0
- El debat competitiu a l'aula: els fonaments de la persuasió
- Lideratge i comunicació a l'aula
- Gestió de l'estrès

- Elaboració de rúbriques per a l'avaluació dels aprenentatges
- Ser docent en un entorn híbrid d'aprenentatge: *blended teaching*
- L'eina de «taller» a Moodle: autoavaluació i coavaluació al Campus Virtual
- Eines Moodle per al treball col·laboratiu
- Habilitats per a la resolució de conflictes en equips docents i investigadors
- Programa internacional d'assessorament i intercanvi d'experiències en innovació i recerca en docència i formació del professorat universitari. Disseny, accions formatives, implementació i avaluació en el currículum per competències
- Estudi de casos com a mètode d'ensenyament
- Com aprenen els estudiants: estratègies d'aprenentatge
- L'aula connectada! Estratègies didàctiques de treball en xarxa a l'entorn Moodle
- Els qüestionaris i el banc de preguntes al Moodle 2.4
- Tècniques de presentació en públic: comunicació i imatge personal
- Educació i tècnica de la veu
- Gestió i administració del temps
- Estadística bàsica (coorganitzat amb PAS)
- Tècniques estadístiques multivariants
- Introducció de les eines 2.0 a la recerca
- Learning Analytics
- Emprendre i ensenyar: tècniques d'emprenedoria a l'aula

Programa de formació en gestió i recerca a la Universitat de Barcelona

Destinat a càrrecs acadèmics i professorat amb responsabilitat en gestió acadèmica o en recerca, i a professorat que vol promocionar-se a través de l'acreditació i l'obtenció de trams docents.

Ofert un mòdul de quatre hores el desembre de 2014 amb un total de 40 participants:

- Guia pràctica per a la sol·licitud de trams de recerca

Programa de formació per a joves investigadors

Té com a objectiu proporcionar eines als joves investigadors per fer front als reptes que actualment té plantejada la recerca (com fer recerca i com difondre-la; l'aprenentatge de l'arquitectura de la recerca; la gestió de la recerca i la transferència del coneixement generat). Dirigida a personal de la UB, contractat, becari o tècnic de suport a la recerca, en fase predoctoral o bé postdoctoral, sempre que no hagi passat més d'un any des de la defensa de la seva tesi. Amb un total de 228 participants, s'han ofert tres mòduls de dotze hores cadascun, de gener a març:

- Introducció i recursos per a la recerca
- Tècniques per a la millora de la recerca
- Tècniques per a la millora de la recerca

course
methodology
Teaching Language
Students

Programa de formació per a la internacionalització de la docència

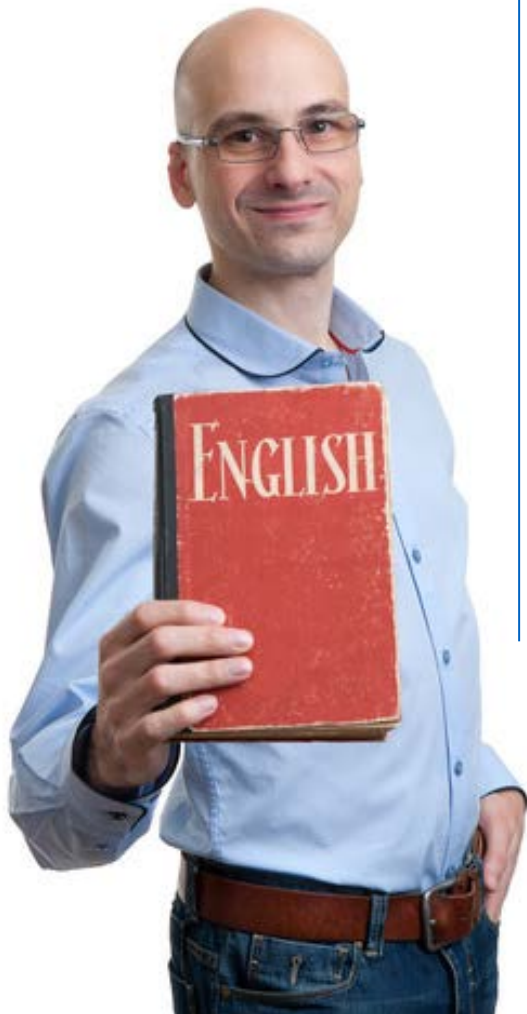
Els nous plans d'estudis donen la possibilitat que es puguin impartir certes matèries, tant de grau com de màster, en una segona llengua diferent de la vehicular, cosa que ha de permetre a l'alumnat adquirir unes competències transversals fonamentals per a la seva formació i orientació professional.

Per això, l'ICE ha treballat en dues línies de formació:

Anglès per a la docència: en col·laboració amb el Vicerectorat d'Estudiants i Política Lingüística, s'han ofert 6 edicions, amb un total de 120 places, del curs *Basic skills and tools to teach content subjects in English*, de 30 hores de durada. Aquest curs ha de servir tant per contribuir a millorar la capacitat d'impartir les classes i desenvolupar la docència en anglès, com per a la preparació de ponències i presentacions en aquest idioma en congressos i fòrums de recerca i docència.

S'ha continuat oferint *Basic skills and tools to teach content subjects in English II*, per atendre la demanda de participants en edicions anteriors disposats a continuar la seva formació. Se n'han fet dues edicions, amb 40 places disponibles. Un dels grups va haver d'anul·lar-se per falta de matrícula.

Anglès instrumental: l'anglès per a la docència s'ha volgut reforçar amb 18 cursos més de caràcter instrumental per reforçar els coneixements d'anglès del professorat i preparar-los per accedir al següent nivell de *Basic skills*. S'han ofert cursos de gramàtica de 7 nivells diferents, alguns en línia de 50 hores i d'altres presencials de 60 hores, i 11 grups de fluïdesa, de nivell intermedi a avançat, de 30 hores, amb un total de 247 persones matriculades.

S'han dut a terme les activitats formatives següents (cada edició són 30 h):

- Oral skills for teaching & research purposes (intermediate level): 1 edició
- Oral skills for teaching & research purposes (upper-intermediate level): 5 edicions
- Oral skills for teaching & research purposes (advanced level): 5 edicions
- Basic skills and tools to teach content subjects in English: 6 edicions
- Basic skills and tools to teach content subjects in English II: 2 edicions
- Anglès - pre-intermediate, mòdul 2: 1 edició
- Anglès - intermediate, mòdul 1: 1 edició
- Anglès - intermediate, mòdul 2: 1 edició
- Anglès - upper-intermediate, mòdul 1: 1 edició
- Anglès - upper-intermediate, mòdul 2: 1 edició
- Anglès - nivell 5, mòdul 1: 1 edició
- Anglès - nivell 5, mòdul 2: 1 edició
- Fluïdesa oral en anglès - nivell intermedi: 2 edicions (coorganitzat amb el PAS)
- Fluïdesa oral en anglès - nivell intermedi alt: 1 edició (coorganitzat amb el PAS)
- Fluïdesa oral en anglès - nivell avançat: 1 edició (coorganitzat amb el PAS)

Màster en docència universitària per a professorat novell

Màster Professorat Novell

Activitats coorganitzades amb els centres

Formació a partir de les peticions de departaments o grups de professors d'un centre i d'acord amb la persona encarregada de la coordinació de formació del centre. S'han dut a terme 16 activitats coorganitzades entre l'ICE i els diferents centres de la UB, amb 608 participants.

Activitats acreditades

Durant el curs 2014-2015 s'han acreditat 78 activitats de formació organitzades per centres i serveis de la UB, amb un total de 2.214 participants.

Acció tutorial

Durant el curs acadèmic s'han dut a terme dues activitats relacionades amb el Pla d'acció tutorial a la Facultat d'Economia i Empresa, per a tot el professorat de la Facultat en el primer curs, i per al professorat tutor en el segon curs.

Màster propi de la UB, de 60 crèdits, organitzat i coordinat per la Secció d'Universitat de l'ICE. 4t bienni, 2013-2015: 30 alumnes.

Màster en docencia para profesorado universitario

Màster Universitat Antofagasta

Consell de coordinació de formació de centres

Col·laboracions amb centres, unitats i serveis de la UB

Màster propi de la UB ofert a la Universitat d'Antofagasta, Xile, en conveni amb aquesta universitat. Màster de 60 crèdits, organitzat i coordinat per la Secció d'Universitat de l'ICE. 1a edició, 1r bienni, edició 2012-2014: 30 alumnes.

Màster propi de la UB ofert en a la Universitat d'Antofagasta, Xile, en conveni amb aquesta universitat. Màster de 60 crèdits, organitzat i coordinat per la Secció d'Universitat de l'ICE. 2a edició, 2n bienni, edició 2014-2016: 40 alumnes.

Amb la voluntat de garantir que les activitats de formació responguin a les necessitats reals dels centres i de contribuir a la línia estratègica de millora de la qualitat docent en els ensenyaments de la UB, des de l'ICE es va crear el 2005 el Consell de Coordinació de Formació dels Centres. Aquest Consell continua treballant activament en l'organització d'activitats de formació a demanda dels centres.

S'ha fet una reunió del Consell de Coordinació:

17 d'abril de 2015. Valoració per part de la Comissió de la formació realitzada als centres i de la formació general que s'ha ofert des de l'ICE. Es destaca la detecció de necessitats formatives com a pas important per dissenyar els plans de formació i s'informa sobre el proper Simposi CIDUI: «Avaluació i canvis institucionals: cap a on anem?».

Centre de Recursos per a l'Aprenentatge i la Innovació (CRAI)

S'ha continuat la col·laboració amb el CRAI a través de la seva directora, Adelaida Ferrer, i de la cap de la Unitat de Suport a la Docència, Mireia Casas, per mantenir un grup de treball estable adreçat a oferir de manera coorganitzada cursos, tallers, seminaris, assessorament, etc. sobre el gestor de continguts Moodle, del Campus Virtual de la UB.

Unitat de Formació Corporativa, de l'Àrea de Personal

S'han compartit places en diferents cursos de fluïdesa d'anglès instrumental (nivells d'intermedi a avançat) organitzats per la Unitat de Formació Corporativa, i en un taller sobre estadística bàsica.

Oficina de Qualitat de la UB

Elaboració de les dades de formació del professorat de la UB per als informes d'acreditació de graus i màsters per a l'AQU.

Fundació Bosch i Gimpera

Gestió de les activitats organitzades per la Fundació Bosch i Gimpera «Col·laborem?» i «Crea!Empresa», que s'ofereixen cada any, per tal de potenciar la transferència de coneixement, tecnologia i innovació de la Universitat de Barcelona (UB) cap a la societat.

Àrea de Comunicació de la UB

- Gestió de les trobades de divulgadors científics de la UB que organitza cada any la Unitat de Cultura Científica i Innovació (UCC+i) de l'Àrea de Comunicació UB.
- Gestió de l'activitat «Camins infinits», un conjunt de seminaris oferts cada curs acadèmic.

Vicerectorat de Política Científica

Proposta del vicerector, Dr. Canela, a través de Xavier Luri, coordinador de la Comissió de la Divulgació de la UB, dins del Pla director de la UB «Eix de Divulgació», per oferir cursos de formació per a divulgadors dins d'aquest Pla.

Convenis

Conveni amb l'Escola Superior de Relacions Públiques

- Desenvolupament d'activitats conjuntes per al perfeccionament del seu professorat.
- Gestió de les activitats de formació del seu professorat.

Conveni amb la Universitat de les Illes Balears

- Intercanvi i organització conjunta d'activitats formatives.
- Participació en el projecte Portal de Bones Pràctiques Docents.

Conveni amb la Universitat d'Antofagasta

Aquest conveni ha permès impartir el màster en Docencia para Profesorado Universitario en format semipresencial. S'han format 70 professors en total.

Participació en comissions internes a la UB

- Consell de Qualitat de la UB.
- Comissió Tècnica per al Campus UB.
- Comissió d'Usuaris - Campus Virtual UB.

Participació en comissions interuniversitàries

Jornada RED-U 2014

Seminari RED-U 2014

Comitè organitzador del Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI)

- La Secció d'Universitat de l'ICE ha col·laborat en la preparació i realització del Simposi CIDUI 2015: «Avaluació i canvis institucionals: cap a on anem?», celebrat a la UPC el dia 8 de maig de 2015. Aquest Simposi està vinculat al Congrés Internacional de Docència Universitària i Innovació (CIDUI).
- La Secció té l'encàrrec de portar a terme la coordinació general i el seguiment dels comitès del Congrés CIDUI.
- S'ha fet el tancament i valoració del VIII CIDUI i s'ha iniciat la preparació de la IX edició del Congrés, que es farà a la Universitat Autònoma de Barcelona el juliol del 2016.

Xarxa Estatal de Docència Universitària. Red Estatal de Docencia Universitaria (RED-U)

Com a membre institucional de RED-U, s'ha participat en els seminaris i les assemblees convocades per la xarxa RED-U.

- **Jornada RED-U 2014: «Qué dicen los estudiantes».** Es va fer una reflexió sobre l'experiència universitària que ofereixen els campus de les universitats espanyoles. En aquesta Jornada es van presentar els resultats del projecte RED-U 2012, coordinat per la Secció. Organitzat per l'ICE de la Universitat de Saragossa, 7-8 de novembre de 2014.
- **Seminari RED-U «Planes de formación basados en competencias docentes y propuestas de evaluación y acreditación».** En aquest seminari es van presentar els resultats de la recerca sobre competències docents (15 universitats espanyoles implicades i coordinada per la Secció d'Universitat de l'ICE). Organitzat per la Secció d'Universitat de l'ICE de la Universitat de Barcelona, 24 d'abril de 2015.

GIFD

Grup Interuniversitari de Formació Docent (GIFD)

La Secció forma part del grup de treball format per tots els ICE i unitats de formació de les universitats públiques catalanes. L'objectiu del grup és contribuir a una formació de qualitat del professorat universitari per millorar les seves competències docents. Ha obtingut diversos ajuts.

Jornada REDIFOP 2015

Xarxa d'ICE i serveis de formació de les universitats espanyoles. Red Institucional de Formación del Profesorado (REDIFOP)

L'objectiu de la xarxa és treballar amb un model conjunt de formació del professorat universitari i l'acreditació de la formació. L'ICE de la UB exerceix de coordinador.

- Coordinació de la xarxa institucional d'ICE i serveis de formació del professorat universitari de les universitats espanyoles. Com a tasca dintre d'aquesta xarxa, s'ha elaborat un estudi sobre la formació de professorat novell.
- Assistència a la Jornada REDIFOP. Trobada de directors dels ICE i secretariats de formació de les universitats espanyoles. Jornada celebrada a Salamanca el 23 de gener de 2015, amb presentació de conclusions i debat sobre l'acreditació de formació docent del professorat de l'Informe REDU2012, per part de Teresa Pagès, com a responsable del projecte.

Projectes i ajuts

Portal
Bones Pràctiques Docents

Portal de Bones Pràctiques Docents

És un projecte de col·laboració interuniversitari entre l'Institut de Ciències de l'Educació (ICE) de la Universitat de Barcelona (UB) i la Universitat Autònoma de Barcelona (UAB) per a la millora de la qualitat docent.

El portal vol ser un punt de trobada i de suport per al professorat universitari, per compartir i donar a conèixer bones pràctiques docents que facilitin el desenvolupament d'activitats d'ensenyament i aprenentatge en contextos concrets.

Les diferents experiències docents es presenten en reportatges breus, juntament amb els seus recursos complementaris, per ajudar el professorat a conèixer noves metodologies docents i nous instruments. Per facilitar la cerca, cada una de les experiències docents s'ha classificat segons el tipus d'activitat docent o mètode a què fa referència.

Les intervencions docents es tracten no només des del punt de vista teòric sinó també des de la visualització pràctica, i inclouen informació sobre els problemes relacionats amb la seva implementació i la valoració dels estudiants.

Ajut institucional per a projectes internacionals i promoció de la internacionalització. Vicerectorat de Política Internacional de la UB 2014-2015

Projecte sol·licitat en col·laboració entre la Secció d'Universitat de l'ICE de la UB i la Universitat de Tarapacá, Xile.

Títol del projecte: *Estudio sobre el desarrollo de las capacidades competenciales del profesorado universitario: perfil de un buen profesor según los estudiantes.*

Coordinadora: Teresa Pagès (ICE).

Finançat per: Vicerectorat de Política Internacional de la UB.

Pressupost atorgat: 700 €.

Proyecto de Investigación en Educación UTA 2015. Universitat de Tarapacá, Xile

Projecte sol·licitat per la Universitat de Tarapacá, en col·laboració amb la Secció d'Universitat de l'ICE.

Títol del projecte: *Las competencias docentes del profesorado universitario para la mejora de los procesos de enseñanza aprendizaje en la UTA.*

Coordinadora: Gertrudis Cabello (Universitat de Tarapacá).

Finançat per: Dirección General de Investigación, Universitat de Tarapacá, Xile.

Pressupost atorgat: 2.770 €.

Ajut UNIDISCAT

Ajuts a les universitats del sistema universitari de Catalunya per col·laborar en el finançament de recursos materials i ajuts tècnics i personals a fi de garantir la igualtat d'oportunitats de l'alumnat amb discapacitat (UNIDISCAT).

L'objectiu és formar el professorat en l'ús de les TIC perquè pugui personalitzar i desenvolupar continguts web per a estudiants amb dificultats d'accés a continguts digitals, així com fer accessibles algunes de les eines web emprades com a suport per a la docència, com ara vídeos sobre bones pràctiques docents.

Es pretén promoure l'adopció de normes d'accessibilitat per part del professorat per facilitar l'accés als continguts digitals a les persones amb dificultats, i que aprenguin les metodologies a seguir per dissenyar els continguts accessibles.

Finançat per: Consell Interuniversitari de Catalunya (AGAUR, Generalitat de Catalunya).

Pressupost atorgat: 1.126 €.

Visites presencials o virtuals (Skype) de representants d'universitats llatinoamericanes

Ajut INTERLINGUA

Ajuts a les universitats de Catalunya per a actuacions de foment i ús de les llengües en l'àmbit universitari (Interlingua 2014). Programes i activitats orientats a potenciar l'acollida i l'intercanvi lingüístics i culturals de l'alumnat i el personal docent i investigador. Entitat subvencionadora: AGAUR, Generalitat de Catalunya.

L'objectiu és orientar per millorar les habilitats necessàries per impartir classes en anglès, i acompanyar els docents en l'adquisició i el desenvolupament de les competències lingüístiques pròpies d'una docència de qualitat en graus i màsters.

Finançat per: DGU i DGPL (AGAUR, Generalitat de Catalunya).
Pressupost atorgat: 5.156,89 €.

Durant aquest curs acadèmic, aquesta secció ha rebut la visita de:

- Sol·licitud d'estada (10 dies): Zahira Tapia, Campus San Felipe, Universitat de Valparaíso, Xile. A través del Programa Becas de Estadías PMI UVA 13151 «Los estudiantes primero». Programa d'activitats: 1) Observar models sobre disseny, implementació i avaluació de programes orientats a la transformació de les pràctiques docents en la formació de professorat. 2) Intercanviar experiències sobre l'enfocament i els models de formació en competències docents del professorat. 3) Establir futures línies de col·laboració en experiències de formació docent i establiment d'un equip de treball per a futurs projectes de col·laboració entre centres.
- Proposta de creació d'una «Red de Universidades Latinoamericanas»: Guillermo Londoño Orozco, cap de coordinació de Pedagogía y Didáctica, Vicerrectoría Académica, de la Universitat de La Salle de Bogotà, Colòmbia. Entrevista en línia. Objectius: elaboració d'un mapa de competències docents del professorat de la seva universitat; formació docent del professorat; millora i innovació docent; investigació en docència.

- Passantia internacional a la Universitat de Barcelona de 6 estudiants del doctorat en Educació de la Universitat de La Salle de Bogotà - Període 2014-2015. Coordinat per la Secció d'Universitat i Wilson Acosta Valdeleón, responsable del doctorat de la Universitat de La Salle de Bogotà, Colòmbia. Els doctorands van estar sota la supervisió d'Anna Forés (març de 2015).
- Visita de Luís Venegas Ramos, becari CONICYT, Xile, actualment fent el doctorat en Educació a la UAB sobre l'acció tutorial en educació superior.
Objectiu de la visita: conèixer i analitzar les accions que s'han desenvolupat en les universitats espanyoles i, més concretament, en la concreció i desenvolupament dels plans d'acció tutorial (PAT) i la intervenció que realitza l'ICE de la UB.
- Visita de Melle HACHEMI Saliha, cap del Service Formation Continue. Vice Rectorat de la Formation Supérieure de Graduation, la Formation Continue et les Diplômes. Universitat de Ciències i Tecnologia d'Orà, Algèria. Objectiu: informar-la sobre la formació contínua del professorat de la UB.
- Entrevista amb David Ornelas, de Mèxic, per donar-li a conèixer el programa de formació del professorat de la UB que organitza l'ICE.

Participació en congressos, jornades i simposis

S'ha participat en les activitats següents:

VIII Jornadas de Innovación Docente e Investigación Educativa

Saragossa, 10 i 11 de setembre de 2014.

Títol: La coordinación entre grupos de profesores y universidades en tecnologías y en innovación docente.

Taula rodona: Teresa Pagès, Angel Fidalgo, Rosario Romero.

Red Institucional de Formación del Profesorado (REDIFOP)

ICE de la Universitat de Salamanca, 23 de gener de 2015.

Títol: Presentación de conclusiones y debate sobre la formación del profesorado universitario, el reconocimiento de la docencia y su relación con la acreditación en el actual contexto universitario.

Conferenciant convidada: Teresa Pagès.

Jornades d'Innovació i Millora de la Docència 2015: «El treball per projectes»

Universitat de Lleida. Lleida, 28-29 de gener de 2015.

Títol: Proposta d'un marc de referència competencial del professorat universitari i adequació dels plans de formació basats en competències docents.

Conferenciant convidada: Teresa Pagès.

8a Trobada de Professorat de Ciències de la Salut

Facultat de Medicina, Universitat de Barcelona, 4-6 de febrer de 2015.

Títol: Nuevos escenarios de docencia-aprendizaje en la formación del profesorado novel de ciencias de la salud de la Universidad de Barcelona.

Autors: Mercedes Gracena, Juan Antonio Amador, Teresa Pagès, Rosa Sayós, Eva González, Lourdes Marzo, Mònica Mato.

Presentació de la comunicació: Mercè Gracenea.

VIII Simposi Internacional CIDUI

ICE de la Universitat Politècnica de Catalunya. Barcelona, 8 de maig de 2015.

Títol: Avaluació i canvis institucionals: cap a on anem?

Assistència per invitació: Antonio Sans, Xavier Triadó, Mercedes Gracenea, Teresa Pagès, Rosa Sayós, Juan Antonio Amador, Eva González, Lourdes Marzo, Mònica Mato.

Publicacions derivades de jornades i congressos (amb participació de l'ICE)

Rosa SAYÓS; Teresa PAGÈS; Juan Antonio AMADOR; Helga JORBA (2014). «Ser buen docente: qué opinan los estudiantes de la Universidad de Barcelona». *Revista Iberoamericana de Psicología y Salud*, 5 (2), p. 135-149. ISSN: 2171-2069. [<link>](#)

Juan Antonio AMADOR; Teresa PAGÈS (2014). «La formación del profesorado universitario en las universidades españolas y la transferencia de la formación». A: E. Cano; A. Bartolomé (coord.). *Evaluar la formación es posible*. Edicions de la Universitat de Barcelona. Col·lecció Transmedia XXI. Capítol 2, 35-51. ISBN: -13: 978-84-697-0652-7. [<link>](#)

Ana Rosa ABADÍA VALLE; Concepción BUENO GARCÍA; María Isabel UBIETO-ARTUR; María Dolores Márquez Cebrián; Sarai Sabaté Díaz; Helga Jorba Noguera; Teresa Pagès Costas. «Competencias del buen docente universitario. Opinión de los estudiantes» (2015). *REDU - Revista de docència universitària*, vol. 13 (2), p. 363-390. ISSN: 1887-4592. [<link>](#)

Xavier M. TRIADÓ IVERN; Meritxell ESTEBANELL MINGUELL; M. Dolors MÀRQUEZ CEBRIÁN; Ignació DEL CORRAL; Manuel DE VILLENA (2014). «Identificación del perfil competencial docente en educación superior. Evidencias para la elaboración de programas de formación continua del profesorado universitario». *Revista Española de Pedagogía*, vol. 72, núm. 257, p. 55-76. ISSN: 0034-9461.

Juan Antonio AMADOR; Teresa PAGÈS; Rosa SAYÓS; Joan GUÀRDIA; Evangelina GONZÁLEZ; Lourdes MARZO; Mònica MATO; Helga JORBA (2014). «Análisis del impacto de los programas de formación del Instituto de Ciencias de la Educación de la Universidad de Barcelona». A: *Proceedings del X Foro Internacional sobre Evaluación de la Calidad de la Investigación y la Educación Superior*, p. 1-5. ISBN-13: 978-84-697-0337-3. [<link>](#)

Mercedes GRACENEA; Juan Antonio AMADOR; Teresa PAGÈS; Rosa SAYÓS; Lourdes Marzo; Mònica Mato; Evangelina González (2015). «New roles and learning scenarios in the training of the novice teachers at the University of Barcelona». *Procedia - Social and Behavioral Sciences*, 196, p. 96-99. ISSN: 1877-0428. DOI: 10.1016/j.sbspro.2015.07.017. [<link>](#)

Màsters, postgraus i cursos d'extensió universitària

Per informació sobre els
programes, continguts,
professorat i altres aspectes
acadèmics podeu visitar la
[pàgina web](#)

Màsters [60 crèdits]

- Educació, Globalització i Transformació Social (2n any)
- Formació de Formadors (conveni ISFODSU - República Dominicana) (2n any)
- Docència per a Professorat Universitari (Antofagasta) (2n any)
- Educació, Globalització i Transformació Social (1r any bienni 2013-2015)
- Aprofundiment en el Primer Cicle d'Educació Infantil
- Educació Mèdica
- Docència Universitària per a Professorat Novell (1r any bienni 2013-15) (professorat UB)

Diplomes de postgrau

- Fonamentació i Cultura Pedagògica de 0 a 3 anys (coordinació amb parvulari) [30 crèdits]
- Desenvolupament i Capacitats de 0 a 3 anys (coordinació amb parvulari) [30 crèdits]
- Acolliment Residencial en Centres de Protecció a la Infància i l'Adolescència [30 crèdits]
- Educació Emocional i Benestar [30 crèdits]
- Recursos, Materials i Projectes d'Educació per al Desenvolupament [15 crèdits]
- Introducció a l'Educació i el Desenvolupament en un món Globalitzat [15 crèdits]
- Estratègies Educatives per a la Ciutadania Global [15 crèdits]
- Tutoria i Lideratge: Construcció Competencial del Tutor [30 crèdits]
- Trastorns de l'Espectre Autista: Diagnòstic i Intervenció [15 crèdits]

Certificats d'extensió

- Enseñanza, aprendizaje, investigación y evaluación en la formación inicial del profesorado [8 crèdits]

Educació i comunitat

Per mitjà de la Secció d'Educació i Comunitat es pretén connectar amb la ciutadania i el territori, especialment en els àmbits educatius no formals. Per això, la secció orienta les seves activitats a la millora i actualització de coneixements i competències per al creixement personal i cultural en el context de l'educació i la formació al llarg de la vida. En el curs 2014-2015 s'han reforçat les línies de treball pròpies de la secció, sobretot les activitats de formació per a professionals i tècnics d'educació i formació vinculats a entitats i institucions socials i educatives, i la promoció de l'educació i la formació en àmbits no formals per mitjà del treball en xarxa amb diverses entitats.

Educació i comunitat

En el terreny de l'educació per al desenvolupament, la cooperació i la solidaritat, la secció...

- ha continuat la relació amb la Fundació Solidaritat UB i la Federació Catalana d'ONG
- ha posat en marxa una nova edició del màster Educació, Globalització i Transformació Social, dirigit a tècnics d'entitats i professorat de tots els nivells preuniversitaris, en matèria de desenvolupament i educació.
- també és present en la Comissió de Codi Ètic de la Federació Catalana d'ONGD, i
- dóna suport a l'Associació Catalana per la Pau en la valoració dels treballs de recerca de batxillerat sobre pau i drets humans.

La secció també promou el seguiment i la coordinació de grups de treball sobre participació comunitària i educació en valors amb professionals de diversos àmbits socioeducatius amb un mètode de treball entre iguals.

Així mateix, manté la presència en diversos espais de reflexió i debat de caràcter socioeducatiu, i és membre de comitès científics i grups coordinadors de jornades, simposis i congressos. Així, juntament amb el professor Joan Perera, la secció és present en el Comitè Científic del Simposi Llengua, Educació i Immigració, que ha organitzat la novena edició, de novembre de 2014, amb el tema de l'avaluació, i prepara la desena edició per al 2016 com a memòria dels 20 anys del Simposi.

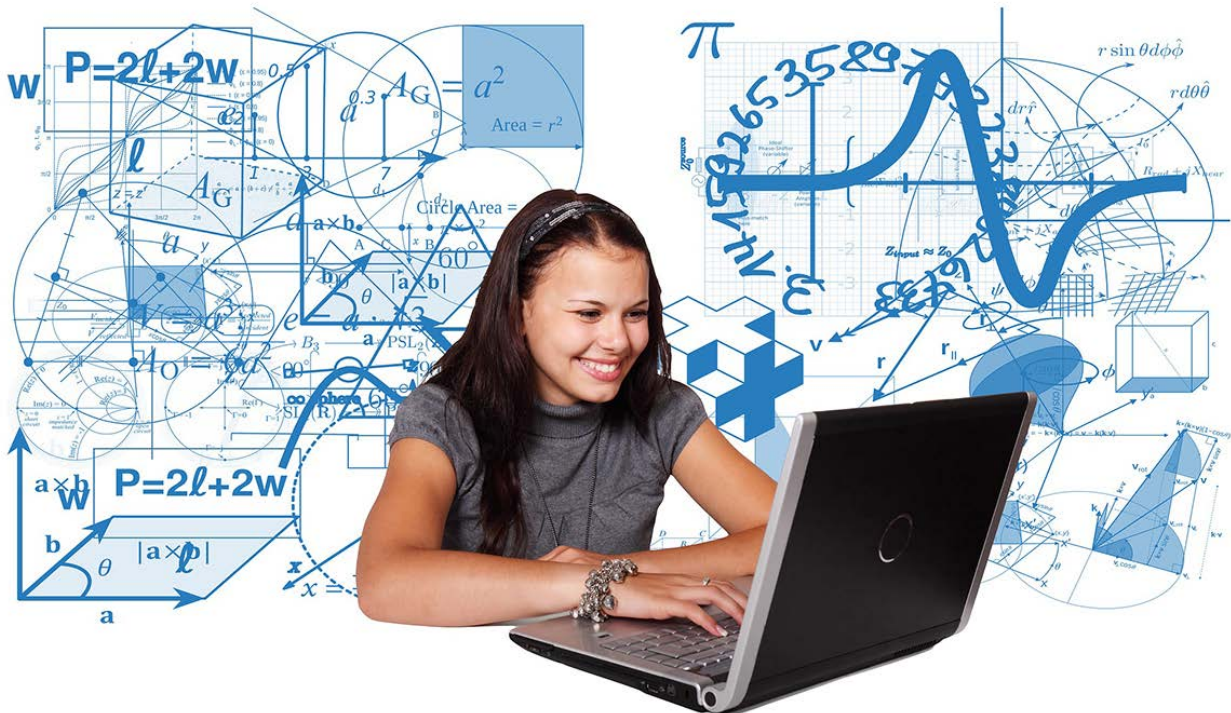
La secció representa l'ICE en la Mesa per a la Diversitat en l'Audiovisual, òrgan del Consell de l'Audiovisual de Catalunya que estudia i eleva propostes per als operadors audiovisuals i les persones usuàries en matèria d'atenció a la diversitat sociocultural en l'àmbit audiovisual.

En l'àmbit de la formació de persones adultes, la secció ha reforçat la relació amb la Comissió de Formació de la Coordinadora de la Llengua de Barcelona, i ha dut a terme el seguiment i l'acreditació de cursos de formació per als seus tècnics i professorat.

Per mitjà d'un conveni amb l'Institut d'Educació de l'Ajuntament de Barcelona, la secció ha dut a terme una avaluació del Programa d'Activitats Escolars del Consell de Coordinació Pedagògica, òrgan de participació de l'esmentat Institut. Aquest Programa és una eina que posa en relació els centres educatius de Barcelona amb les institucions i entitats de la ciutat que ofereixen activitats educatives.

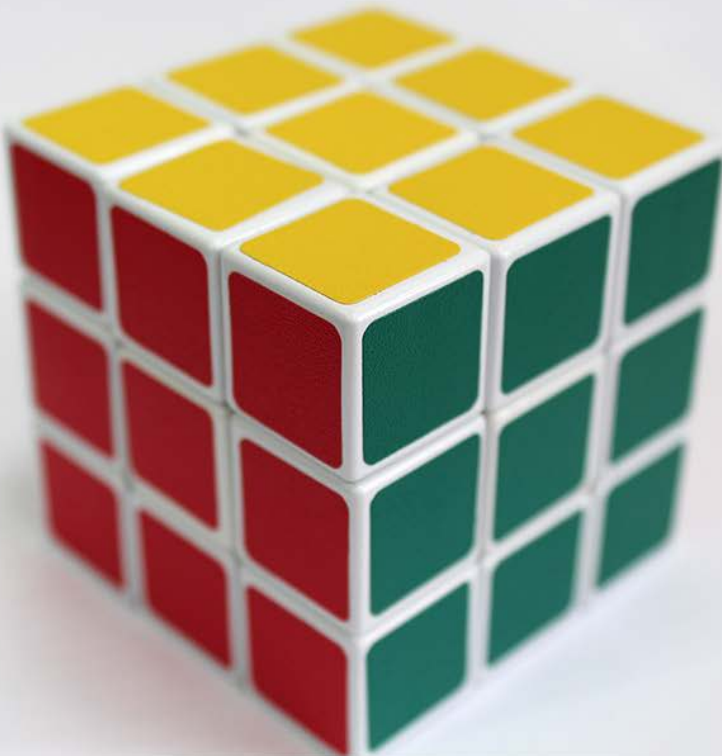
Finalment, la secció ha continuat la seva línia de publicacions digitals relacionada amb els temes que li són propis, amb textos sobre formació de professorat de persones adultes, entre d'altres, amb ubicació al Dipòsit Digital de la UB.

Recerca

Aquesta secció ha dut a terme accions per als propòsits següents:

- Desenvolupar la recerca en els àmbits prioritaris de treball de l'ICE.
- Oferir als investigadors de la UB un servei d'informació, suport i assessorament sobre temes de recerca.
- Impulsar la generació i difusió de coneixement de naturalesa interdisciplinària sobre formació en l'àmbit educatiu.
- Promoure la creació d'equips i xarxes de recerca que contribueixin a generar i difondre coneixement interdisciplinari sobre l'ensenyament universitari.
- Difondre la recerca educativa, especialment la recerca sobre docència en els diferents nivells i àmbits educatius.
- Incentivar la participació dels investigadors de l'ICE en projectes competitius.
- Promoure la formació d'investigadors sobre temes de recerca.

Servei d'Assessorament a la Recerca (SAR)

El SAR disposa d'un espai
web per fer consultes:

Consultes SAR

i d'un espai per obtenir
informació documental i de
suport sobre la recerca:

Recursos SAR

L'objectiu fonamental d'aquest servei és oferir als investigadors un servei d'informació, assessorament i formació sobre temes de recerca.

Des del SAR s'han atès 26 consultes de caràcter metodològic, entre individuals i grupals, a través de les quals s'ha donat assessorament a professorat de la UB i d'altres universitats catalanes, a persones que elaboren la tesi doctoral a la UB i a personal d'altres institucions. A més, s'ha fet el procés d'assessorament dels grups de recerca del Programa REDICE que han sol·licitat el servei.

Aquest curs s'ha arribat a un acord amb l'eLearn Center de la Universitat Oberta de Catalunya, a través del qual s'ha donat suport metodològic al seu professorat. S'han dut a terme 22 sessions de caràcter metodològic, equivalents a 42 consultes tant individuals com grupals, a través d'un taller de formació sobre creació de qüestionaris en línia.

El SAR ha ofert també als investigadors el servei d'anàlisi de dades quantitatives.

Cursos de formació en recerca

Enguany s'han fet sis cursos de formació, que s'han dut a terme dins el Pla de formació permanent del professorat universitari de la UB.

Concretament, s'han dut a terme les activitats formatives següents:

Títol del curs	Durada	Professorat
Estadística bàsica (SPSS i/o Rcmdr)	10 h	Joan Guàrdia i Maribel Peró
Curs bàsic d'R	24 h	Francesc Carmona

Activitats de Formació en Recerca coorganitzades

S'han coorganitzat les activitats de recerca següents:

- XV Seminari Permanent d'Orientació Professional: «Els observatoris com a eina per a l'orientació professional», el desembre de 2014. Aquesta activitat ha estat organitzada conjuntament amb el Departament de Mètodes d'Investigació i Diagnòstic en Educació (MIDE) de la UB.
- Taller «Creació de qüestionaris de recerca en línia (I)», el juliol de 2015. Aquesta activitat ha estat organitzada conjuntament amb l'eLearn Center de la Universitat Oberta de Catalunya.

Visita de representants d'universitats llatinoamericanes

Durant el mes d'octubre de 2014 aquesta secció ha rebut la visita de representants de la Universitat Autònoma de Santo Domingo. Aquestes trobades han posat de manifest la importància de donar suport institucional a la recerca en docència universitària, com un mitjà per millorar la qualitat de la docència a nivell superior i de formar millors professionals a les diferents àrees de coneixement.

Adicionalment, el mes de març de 2015 aquesta secció ha rebut la visita de representants de la Universitat Catòlica de Colòmbia interessats en els nostres cursos en línia dirigits al professorat universitari. Es tracta de cursos totalment en línia i en castellà que versen sobre temes transversals d'interès per a professorat de les diferents àrees de coneixement. La trobada ha permès constatar la importància de la formació del professorat universitari, sobretot del professorat novell, i la conveniència i utilitat de la formació en línia per a la formació de qualitat del professorat que es troba fora de Catalunya i que no pot beneficiar-se de la formació presencial.

Programa de passanties internacionals

Maria Teresa Colén, responsable de la línia de recerca sobre formació permanent del professorat de la Secció de Recerca de l'ICE, conjuntament amb Mercedes Gracenea, secretària de l'ICE, han coordinat aquest curs el **Programa internacional d'assessorament i intercanvi d'experiències en innovació i recerca en docència i formació del professorat universitari** d'aquest Institut. En el marc d'aquest programa, s'han rebut tres professores de la Universitat de Valparaíso (Xile) de l'àrea de salut i un professor de la Universitat Nacional Autònoma de Mèxic de l'àrea d'educació, que han vingut a fer passanties sobre disseny, accions formatives, implementació i avaluació en el currículum per competències.

Revista d'Innovació i Recerca en Educació (REIRE)

Durant el curs 2014-2015 s'han publicat els números 1 i 2 del volum 8 de la revista, amb la quantitat següent d'articles:

Secció de la revista	Nre. d'articles
Estudis i tendències	3
Articles de recerca	6
Articles d'innovació	3
Fitxes i articles metodològics	2
Ressenyes de llibres i tesis doctorals	3

El número 2 del volum 8 recull 16 articles en una secció especial extraordinària dedicada a «Pensar la docència universitària des de les relacions pedagògiques».

Aquest curs acadèmic s'ha continuat l'edició de la revista electrònica Revista d'Innovació i Recerca en Educació (REIRE), que es pot consultar al web <http://www.ub.edu/ice/reire.htm>.

La finalitat central d'aquesta publicació és oferir un espai de consulta i difusió de la recerca i de la innovació educativa, especialment sobre docència en els diferents nivells i àmbits educatius. És un espai d'intercanvi entre investigadors i innovadors de l'àrea, i, a més, pretén:

- Fer visible l'activitat i els resultats de recerca i d'innovació en educació obtinguts dins dels projectes i grups de l'ICE de la UB.
- Difondre l'activitat de recerca i d'innovació educativa desenvolupada per col·laboradors externs, principalment personal investigador del territori català, però també de la resta del món.
- Oferir documentació i recursos de suport a la recerca i a la innovació educativa, d'utilitat per al personal investigador.
- Esdevenir un fòrum de debat i intercanvi sobre qüestions d'innovació i recerca educativa.

Aquesta revista està incorporada als espais de Revistes Científiques de la Universitat de Barcelona (RCUB) i de Revistes Catalanes amb Accés Obert (RACO). Es publica dues vegades a l'any, concretament als mesos de gener i juliol. A més, està gestionada amb l'estàndard internacional Open Journal Systems (OJS).

Actualment REIRE està indexada a les bases de dades per a l'avaluació de la qualitat o l'impacte DICE, Latindex, MIAR, RESH, In-RECS, CIRC i Google Scholar, a les bases de dades bibliogràfiques ProQuest, REDINET, ULRICH'S, Dialnet i Academic Journals Database, als portals de revistes d'accés obert DOAJ i Dulcinea i al sumari de JournalTOCs, i manté el segell de qualitat com a «Revista reconeguda» per la Universitat de Barcelona.

Programa de recerca en docència universitària i equips de recerca

El Programa de Recerca en Docència Universitària (REDICE) de l'ICE de la UB, gestionat per la Secció de Recerca, té com a objectiu promoure la creació d'equips i xarxes de recerca que contribueixin a generar i difondre coneixement interdisciplinari sobre l'ensenyament universitari.

Els 40 equips de recerca que porten a terme els 30 projectes seleccionats a la convocatòria REDICE-14 han continuat treballant durant aquest curs, prèvia presentació i aprovació de l'informe anual de progrés el mes de gener de 2015. Aquest informe inclou els objectius i les tasques realitzades durant el primer any del projecte.

Durant el mes de febrer de 2015 es va dur a terme la III Jornada de Recerca en Docència Universitària amb els objectius de:

- (a) difondre les recerques desenvolupades durant la convocatòria REDICE-14,
- (b) facilitar l'intercanvi entre el personal investigador de la UB que duu a terme projectes de recerca sobre docència universitària, i
- (c) aprofundir sobre la recerca en docència universitària. La Jornada es va centrar en la discussió en petits grups sobre els projectes REDICE-14 i va afavorir l'intercanvi i discussió entre els grups participants agrupats segons les diverses àrees temàtiques.

Adicionalment, aquest curs s'han posat en marxa dos nous cercadors als quals es pot accedir a través de la pàgina web de l'ICE de la UB. Un primer cercador dels grups REDICE seleccionats des de l'inici de la convocatòria l'any 2004, on es pot fer la cerca per nom de l'investigador principal, per línia de recerca en la qual s'insereix el projecte, per àrea de coneixement i per centre (<http://www.ub.edu/ice/grups-de-recerca>). I un segon cercador de la producció científica dels grups REDICE seleccionats des de l'any 2006. En aquest cas, la cerca es pot fer per temàtica, per àrea de coneixement, per any i per tipus de producció científica (http://www.ub.edu/ice/ajudes_recerca_innovacio/recursos-de-suport-la-recerca).

Grups i projectes de recerca

L'ICE té adscrits dos grups de recerca consolidats:

- el Grup de Recerca per a l'Estudi del Repertori Lingüístic (GRERLI), dirigit pel professor Joan Perera i per la professora Liliana Tolchinsky, i
- el Grup d'Entorns i Materials per a l'Aprenentatge (GR-EMA), dirigit per la professora Begoña Gros i pel professor Artur Parcerisa.

Ambdós grups han estat reconeguts enguany per la convocatòria SGR 2014 de la Generalitat de Catalunya com a grups de recerca consolidats amb finançament. L'objecte d'aquesta convocatòria és donar suport als grups de recerca de Catalunya que treballen en les diferents àrees científiques.

Aquests grups han participat en els projectes de recerca següents:

- «Ajuts per impulsar la participació en projectes internacionals de recerca (2014) en el marc del programa HORIZON 2020. Segona convocatòria 2014». Universitat de Barcelona. 2014-2015. Investigadora principal: Begoña Gros Salvat.
- «Construcció de coneixement pedagògic a partir de la transferència d'experiències d'Aprenentatge Servei en la formació inicial de mestres». Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR). Projecte 2014 ARMIF 00044. 2014-2015. Investigadora principal: Montserrat Payà Sánchez.
- «El desarrollo de la calidad textual en castellano y catalán L2. Indicadores léxicos, morfosintácticos y discursivos». Ministeri d'Economia i Competitivitat. EDU2012-34394. 2013-2015. Investigador principal: Joan Perera Parramon.
- «El saber del estudiante universitario sobre su propio proceso de aprendizaje». Conveni de col·laboració per al desenvolupament de recerques. Universitat de Guadalajara. 2014-2017. Investigadores principals: Begoña Gros, Núria Giné.
- «Las condiciones para el aprendizaje de la composición escrita». Ministeri d'Economia i Competitivitat. EDU2012-36577. 2013-2015. Investigadora principal: Liliana Tolchinsky Brenman.

Adicionalment, s'ha participat en els projectes següents en el marc de la línia de recerca sobre formació permanent del professorat de la Secció de Recerca de l'ICE:

- «Desarrollo del conocimiento profesional a través del plan de estudios del grado de maestro en educación primaria. Perspectivas del alumnado y el profesorado». Ministeri d'Economia i Competitivitat (MINECO). Projecte I+D+i, coordinat amb la Universitat de Santiago de Compostel·la. EDU2012-39866-CO2-02. 2013-2016. Investigadora principal: Maria Teresa Colén Riau.

Ajuts de recerca

S'han obtingut els ajuts següents:

Ajut per a revistes científiques del Vicerectorat d'Informació i Comunicació de la UB. Subvenció per l'import de 750 euros. Mitjançant aquest ajut s'ha finançat, parcialment, la correcció lingüística dels articles de la revista.

Participació en congressos, jornades i altres activitats formatives

S'ha participat en les activitats següents:

- Programa internacional d'assessorament i intercanvi d'experiències en innovació i recerca en docència i formació del professorat universitari: disseny, accions formatives, implementació i avaluació en el currículum per competències, el mes de març de 2015.
- Taller «Profundizar narrativamente la educación. Introducción a la investigación narrativa», el mes de abril de 2015.
- Simposi «Avaluació i canvis institucionals: Cap a on anem?», el mes de maig de 2015.
- Seminario de Estrategias de Diseño y Análisis de Investigaciones Cualitativas, el mes de juliol de 2015, a la Universitat Autònoma de Barcelona, amb la ponència «Análisis narrativo temático» presentada per Lissette Fernández Núñez, tècnica de la Secció de Recerca de l'ICE.

Publicacions

Durant el curs 2014-2015 l'ICE ha continuat promovent la publicació d'estudis i informes relacionats amb l'educació a través de les seves col·leccions de llibres i revistes.

Llibres

Col·lecció Cuadernos de Educación

En col·laboració amb l'editorial Horsori.

- *Educación física en primaria. Desarrollo curricular y estrategias para la práctica docente*, de V. López Ros, R. Pradas i R. Font (ed.), 2014.
- *Nuevas miradas a la educación infantil*, de D. Cabrera (coord.), C. Brullet Tenas, J. Leal Rubio, I. Bargalló i I. Solé, 2015.
- *Competències bàsiques i currículum (volum 1)*, de J. Serramona, 2015.

<http://www.ub.edu/ice/node/45>

Col·lecció Cuadernos de Formación del Profesorado de Educación Secundaria

- *Enseñar inglés entre dunas*, de L. Pla, 2014.
- *El coaching en educación. Coaching para personas implicadas en la educación propia o ajena*, d'A. Giner Tarrida i R. Lladó Moreno, 2015.

<http://www.ub.edu/ice/node/67>

Col·lecció Educación Universitaria

En col·laboració amb l'editorial Octaedro.

- *Enseñando a enseñar en la Universidad*, de C. Monereo, 2015.
- *A expansão do conhecimento em aberto: os MOOCs*, d'E. Vázquez Cano, E. López Meneses, J. L. Sarasola Sánchez Serrano, 2015.

<http://www.ub.edu/ice/node/47>

Revistes

Temps d'educació

Revista de pedagogia que publica treballs referits a l'educació i la formació en tots els àmbits i nivells.

- Núm. 48. Monografia. Exploracions pedagògiques i altres pedagogies.
- Núm. 47. Monografia. Crisi, vulnerabilitat i nous imaginaris socials.

<http://www.raco.cat/index.php/TempsEducacio>

Enseñanza de las ciencias sociales

En col·laboració amb la Universitat Autònoma de Barcelona.

Revista dedicada a la investigació en didàctica de la geografia, la història i les ciències socials en general.

- Núm. 14

<http://www.raco.cat/index.php/EnsenanzaCS>

Revista d'Innovació i Recerca en Educació (REIRE)

Revista electrònica de consulta i difusió de la recerca educativa, especialment de la recerca sobre docència en els diferents nivells i àmbits educatius.

- 2015, vol. 8, núm. 2
- 2014, vol. 8, núm. 1

<http://www.raco.cat/index.php/REIRE>

Publicacions digitals

Educació i comunitat

- *Formació en competències bàsiques de les persones adultes: la diversitat a l'aula, 2. L'essència o allò que queda després de treure el superflu (I i II), amb una mostra d'activitats cooperatives i bibliografia comentada.* X. Aranda (N. Aranda), M. Díaz, A. Formariz, M. Martínez, B. Masdeu, N. Núñez i I. Sanz, 2015.
- *Formació en competències bàsiques de les persones adultes: la diversitat a l'aula, 3. Retalls de vida: el nostre alumnat.* X. Aranda (N. Aranda), M. Díaz, A. Formariz, M. Martínez, B. Masdeu, N. Núñez, 2015.

Jornades i congressos

- *XI Jornades d'Educació Emocional: «Educació emocional i família».* B. Barredo Gutiérrez, R. Bisquerra Alzina, N. García Aguilar, A. Giner, N. Pérez Escoda i A. Tey.

Docència i metodologia docent

- *Medicaments: quin, quan, com. Projecte d'aprenentatge i servei per a secundària.* T. Sió, L. Recuero, M. Montobbio, S. Maymó, L. Freixa, P. Gascón, R. Bosch i C. Albaladejo, 2014.
- *English Is It! (ELT Training Series).* Vol. 3. L. Andrés, A. Cardó, R. M. Fàbrega, L. Montoro (coord.) i N. Viñas, 2014.
- *English Is It! (ELT Training Series).* Vol. 4. R. M. Fàbrega, A.M. Fuentes, S. García, Montoro (coord.) i M.A. Sánchez, 2015.
- *Escuelas y aulas creativas. Reflexiones y experiencias.* M. A. Pujol, S. de la Torre i N. Lorenzo (coord.), 2014.

Institut de Ciències de l'Educació de la Universitat de Barcelona